9. ปัพพโตปมคาฉา

~तं.त.15/415/148

ยะถาปี เสลา วิปุลา

นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา

สมันตา อนุปริเยยยุง

นิปโปเถนตา จะตุททิสา

ภูเขาทั้งหลาย แล้วค้วยหิน อันไพบูลย์ สูงจคฟ้า กลิ้งบคสัตว์มา โดยรอบทั้ง 4 ทิส แม้ฉันใด

เอวัง ชรา จะ มัจจุ จะ

อธิวัตตันติ ปาณิโน

ความแก่ ความตาย ย่อมครอบงำสัตว์ทั้งหลาย ฉันนั้น

ขัศติเย พราหมะเณ เวสเส

สุทเท จัณฑาละปกฎเส

เป็นกษัตริย์ก็ตาม เป็นพราหมณ์ก็ตาม เป็นพลเมืองก็ตาม เป็นไพร่ก็ตาม หรือเป็นคนครึ่งชาติก็ตาม เป็นกุลีเทหยากเยื่อ**ก็**ตาม

นะ กิญจิ ปริวัชเชติ

สัพพะเมวาภิมัททติ

มิได้เว้นสิ่งอะไร ๆ ไว้ ย่อมครอบงำสัตว์ทั้งปวงทีเดียว

นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ

นะ ระถานัง นะ ปัตติยา

ภูมิแห่งช้างทั้งหลาย ย่อมไม่มีในชราและมรณะนั้น ภูมิแห่งรถทั้งหลาย (หรือ) แห่งพลเดินเท้า (ก็) ย่อมไม่มี

นะ จาปี มันตะยุทเธนะ

สักกา เชตุง ธะเนนะ วา

อนึ่ง อันใคร ๆ ไม่อาจเพื่อจะชนะชรามรณะนั้น ด้วยการสู้รบ ด้วยเวทมนศ์ หรือด้วยทรัพธ์

คัสมา หิ ปัณฑิโค โปโส

สัมปัสสัง อัตถะมัตละโน

เหตุนั้นแล ผู้เป็นบัณฑิต เมื่อเห็นประโชชน์ของตน

พุทเธ ธัมเม จะ สังเม จะ

ธีโร สัทธัง นิเวสะเย

สู้มีปัญญา ควรจะปลูกความเชื่อในพระพุท**ร** พระรรรม และพระสงฆ์

โย ธัมมะจารี กาเยนะ

วาจายะ จุทะ เจตะสา

ศู้ใจ เป็นผู้ประพฤติธรรมด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ

อิเธวะ นัง ปะสังสันดิ

เปอจะ ชักเค ปะโมทะติ.

บัณฑิตทั้งหลาย ย่อมสรรเสริญผู้นั้น ในโลกนี้เที่ยว ผู้นั้นละโลกนี้ไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์.

10. ธัมมนิยามสูตร

~ฮัง.คิก. 20/576/368

เอวัง เม สุตัง,

อันซ้าพเจ้า(พระอานนทเฉระ)

เอกัง ซะมะยัง ภะคะวา,

ไค้สคับมาแล้วอย่างนี้

สาวัตถิยัง วิหะระติ,

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า

เชตะวะเน อนาถะปิณฑิกัสสะ

เสด็จประทับอยู่ที่เชควันวิหาร อารามของอนาฉปิณฑิกเศรษฐี

อาราเม.

ใกล้เมืองสาวัคถึ

ศัศระ โข ภะคะวา ภิกขู

ในกาลนั้นแล พระสู้มีพระภาคเจ้า

อามันเหลิ • ภิกขโว • ติ.

ศรัสเรียกพระภิกษุทั้งหลายว่า ลูกร

ภิกษุทั้งหลาย คังนี้แล้ว

' ภะทันเต ' ติ เต ภิกษ

พระภิกมุเหล่านั้น จึงทูลรับพระพุทธพจน์

ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง.

ของพระสู้มีพระภาคเจ้าว่า

พระพุทยเจ้าข้า คังนี้

กะคะวา เอตะทะโวจะ:

พระศู้มีพระภาคเจ้า จึงได้ครัส

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถากะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถากะตานัง,

ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา,

สัพเพ สังขารา อะนิจจา' ติ. ตัง ตะถากะโต อะภิสัมพูชณะติ อะภิสะเมติ,

อะภิสัมพุชณิต่วา อะภิสะเมต่วา อาจิกขะติ เทเสติ, ขัญญะเปติ ขัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ, ฮัพเพ สังขารา อะนิจจา' ติ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถากะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถากะตานัง, ฐิตา วะ **สา ธาตุ ธัมมั**ฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา,

สัพเพ สังขารา ทุกขา' ติ. ตัง ตะฉากะโต อะภิสัมพุชณะติ ลูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะตถาคต อุบัติขึ้นก็ตาม ไม่อุบัติขึ้นก็ตาม

ราคุนั้น คือความตั้งอยู่ตามรรรมคา
ความเป็นไปตามรรรมคา ก็คงตั้งอยู่
อย่างนั้นเอง
ตอาคุดรัสรู้ บรรอุราคุนั้นว่า
สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง

ครั้นเมื่อครัสรู้ บรรลุชาคุนั้น แล้ว
จึงบอก แสคง
บัญญัติ แค่งตั้ง
เปิดเตย จำแนก
ทำให้เข้าใจง่ายว่า
สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง

ดูก่อนภิกพุทั้งหลาย เพราะคถาคต อุบัติขึ้นก็ตาม ไม่อุบัติขึ้นก็ตาม ธาตุนั้น คือความตั้งอยู่ตามธรรมคา ความเป็นไปตามธรรมคา ก็คงตั้งอยู่ อย่างนั้นเอง ตถาคตตรัสรู้ บรรลุธาตุนั้นว่า สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์ อาจิกขะติ เทเสติ,
ข้ญญะเปติ ขัฎฐะเปติ
วิวะระติ วิกะชะติ
อุตตานึกะโรติ,
ชัพเพ สังขารา ทุกขา' ติ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถากะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถากะตานัง, ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา' ติ ตัง ตะถากะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,

อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา
อาจิกขะติ เทเสติ,
ขัญญะเปติ ขัฎฐะเปติ
วิวะระติ วิภะชะติ
อุตตานีกะโรติ,
สัพเพ สัมมา อะนัตตา' ติ.
อิทะมะโวจะ ภะกะวา,

อัตตะมะนา เต ภิกษู ภะกะวะโต ภาชิตัง, จึงบอก แสคง บัญญัติ แต่งตั้ง เปิดเผย จำแนก ทำให้เข้าใจง่ายว่า สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์

ลูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะคถาคต
อุบัติขึ้นก็ตาม ไม่อุบัติขึ้นก็ตาม
ธาตุนั้น คือความตั้งอยู่ตามธรรมคา
ความเป็นไปตามธรรมคา ก็คงตั้งอยู่
อย่างนั้นเอง
คฉาคตรัสรู้ บรรลุธาตุนั้นว่า
ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา

ครั้นเมื่อครัสรู้ บรรลุทาตุนั้น แล้ว
จึงบอก แสคง
บัญญัติ แต่งคั้ง
เปิดเศย จำแนก
ทำให้เข้าใจง่ายว่า
รรรมทั้งปวงเป็นอนัตศา.
พระศู้มีพระภาคเจ้าได้ครัสพระพุทธพจน์
นี้จบแล้ว;
พระภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นก็มีใจยินดี,

พอใจในภาษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า